

Előfizetési feltételek:

Egy évre . . . . 10.— Pengő
Hét hónapra . . . . 5.— Pengő
Három hónapra . . . . 2.50 Pengő

TELEFON 98

BARS

Ára: 20 fillér

Hirdetések: díjzabás szerínt. Gyakori hirdető és velünk összeköttetésben álló hirdető hirdak árengedményben részesülnek

Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendőK
Kéziratok vissza nem adának
Felelős szerkesztő: Dr. KERSÉK JÁNOS

Megjelenik minden vasárnap reggel
Főmunkatárs: Dr. KERSÉK LÁSZLÓ

A hirdetések, előfizetéseket és a reklám-
cikkokat a kiadóhivatalba kérjük küldeni
Felelős lapkiadó: HORATSIK PÁL

Az új magyar falu

Irtá: Koperniczky Kornél

Vármegyénk Iskolánküvüli Népművelési Bizottságának közgyűlésén eleven képet nyertünk falvaink népének kulturális fejlődéséről. A kisebbségi életben kipróbált Szechenyi Magyar Kultur Egyesület vidékünkön jól kiépített szervezeti hálózatával már a cseh uralom alatt is szép eredményeket ért el, most pedig minden lelkesedésével oda szegődött a népművelési hivatalos szervezetének segítésére, hogy a nemzeti lelket formáló egysíku közös munkájával a falusi kis kulturcsermelyeket elevenebb csobogásra készítse. Ez a közös munka csendes, de annál szívósabb s hatása mind erőteljesebben jelentkezik a magyar falvak lelkének, szellemének a nemzeti kultúra szempontjából előnyös megváltozásában. Vidékünk népe tanulni, fejlődni vágyó, a népművelés számára alkalmas anyag mert érzi, hogy szellemi előhaladásával együtt jár gazdasági fejlődése is, azért a Népművelési Bizottság évi működéséről szóló jelentés kellemes meglepetéssel szolgál, mert igen széleskörű s eredményes munkáról számol be.

A bizottság 2.708 népművelő előadást rendezett, ezenküvül 174 külföldi tanfolyamot, amelyek közül leglátogatottabbak a magyar nóta, a gazdasági és a jellemképző tanfolyamok voltak. A nótanafolyamok célja az ősi szépségű eredeti magyar dalok elterjesztése, hatása már érezhető a mezőn és a lakodalmas asztalnál egyaránt. A jellemképző tanfolyamok a magyar nép rossz szokásait, hibáit gyomlálják s helyükbe a magyar erényeket, a nemes gondolkodást palántálják, hogy így alakítsák ki az új magyar lelket, a közösségi szellemet. A gazdasági, háziipari, szabás, varrás, szövő, egészségügyi, háztartási tanfolyamok gyakorlati utakra s megismerésekre vezetik falvaink ifju s felnőtt lakosságát. Szlovák vidéken a Bizottság nyelvi tanfolyamai lehetőséget nyújtanak szlovák testvéreinknek a magyar nyelv elsajátítására. Vármegyénk szlovák lakossága látja, hogy a magyar nemzetiségi politika nem kívánja töle nemzeti lelkének megtagadását, hanem csak a szentistváni magyar birodalomhoz való hűséget vár, azért szívesen jelentkezik önként a magyar nyelvi tanfolyamokra, hogy

Holnap tartják meg

Léván a „Vasnapot“

(Off.) Minden ipari munka alapja a vas. Nincs olyan gép, vagy szereszm, amely vas és fém nélkül elképzelhető volna. Ezzől-évről nagyobb mennyiségben terméik a vas és fémereket a világon, mindezt pedig azért, hogy az egyre növekvő szükségletet elláthassák. A világ vasérctermelése most már kétmilliárd mézsa körül mozog, az egyes fémerekből pedig szintén nagy mennyiségeket, 18—20 millió tonnányit termelnek ki minden esztendőben. Ezek a mennyiségek sem elegendők a szükséglet ellátására. Minél nagyobb lett a szükséglet, annál inkább e ő térbe kerül a vas- és fémhulladékok jelentősége és az egyes országok — aszerint, hogy kisebb, vagy nagyobb a szükségletük — megszerzezőik e fontos hulladékok anyagok gyűjtését. Mi sem jellemzőbb erre, mint hogy Ameriká, amely dúlakodik vas és fémerekekben, esztendőnként közel 600.000 mézsa rézhulladékok, 300.000 mézsa ólomhulladékok, 200.000 mézsa horganyhulladékok használ fel kohóban, ócskavas felhasználása pedig sokszorosra egy-egy kisebb európai ország egész vasszükségletének. Amerikában a felhasználni nyersanyagoknak részét 57 százaléka, ólomnál 43 százaléka, horganynál 24 százaléka, a vasnál pedig közel 30 százaléka ócskavashól áll.

Az európai országok ócskavas- és fémhulladékszükséglete hasonló keretekben mozog. Vannak országok, amelyek sok ócskavasat termelnek és azt exportálják is, mások viszont behozatalra szorultak ebben a fontos nyersanyagban. Ez volt a helyzet Magyarországon is, amely régebben évente 5 millió pengőnél nagyobb összeget is adott külföldre ócskavasért és ezért a pénzért átlagban 6—700.000 mázst importált. Európában csakhamar rájött erre, hogy rendszeres és szervezett gyűjtéssel országuk saját határain belül is fokozni lehet az iparok rendelkezésére álló ócskavasát. Így indult meg a gyűjtési munka előbb társadalmi alakokban, majd pedig mindig szélesebb keretekben történt a szervezés. Németország járt elől jópéldával, de utána — megelőzve a legtöbb európai országot —

Magyarország látott munkához és hatalmas gyűjtőszervezetet létesített. Ez a szervezet kiterjed az ország minden községére. Az Iparügyi Minisztérium pecsétjével ellátott igazolvánnyal bíró gyűjtők százi dolgoznak, hogy előteremtsék a szükséges ócskavas- és fémhulladékok mennyiségeket.

Az ország körzeteire van osztva, a körzeten belül a gyűjtőszervek a fémgyűjtő irányítása, utasítása és ellenőrzése mellett megrendezik a vasnapokat, amelyekben a község felajánlja az év folyamán a háztartásokban, műhelyekben, gazdaságokban felgyűlt ócskavasat. A beváltott ócskavasért a gyűjtők hatóságilag megállapított árat fizetnek. Ezzel a rendszeres gyűjtési munkával sikerült elérni, hogy a szervezet működése előtti idők ócskavasmennyiségének többszöröse áll már rendelkezésre.

A vasnapok nagy szervezetére jellemző a budapesti vasnap eredménye. A főváros területén a vasnapok idején a gyűjtők 30.000 házat kerestek fel, 600 megbízott dolgozott 650 teherkocsival. Jellemző a szervezés méreteire, hogy 19.500 területet kellett a gyűjtőknek végigdolgozniok és ennek során 1732 utcát, illetve ezek minden egyes házat végig járták. Ennek a példás szervezésnek eredményeképpen Budapesten 1.300.000 kg vas- és fémhulladékok gyűlt össze, ennek a mennyiségnek 75 százaléka vas, 25 százaléka pedig egyéb értékes fém volt. Az eredményekről vezetett pontos statisztika szerint kb. 840 féle tárgyat szedtek össze a gyűjtők a budapesti vasnapokon. Legtöbb a kályha és tűzhely volt, ezekből 3642 darab gyűlt össze. Annyi autóketrész volt az anyagban, hogy azokból 910 autót lehetett volna összállítani. Felajánlottak 1015 fűtőkádát, 8440 nagyobb gépketrészt, a lakatok, kúcoak és záruk pedig 10.000 ével gyűlték össze.

E hatalmas szervezési munka során most július 28-án a lévai vasnap megrendezésére kerül a sor. A gyűjtésnek remélhetőleg olyan eredménye lesz, hogy felülmúja az ország hasonló nagyságu városiban összegyűlt mennyiségeket.

megtanuljon magyarul beszélni. Érti már azt is, hogy nem csak művelődésének, hanem gazdasági boldogulásának is igen jó eszköze a magyar nyelv.

Amidőn látjuk népünk eme örövendetes nagy művelődési készségét, honorálnunk kell azt a jogos kívánságot is, hogy gondoskodni kell a népművelő tevékenység zartalan folyamatosságáról s megfelelő helyiségekről is. Ma még az a helyzet, hogy c-upán pár községben, főként ama helyeken, ahol a népi összefogás, a szövetkezet, kulturházhhoz juttatta a községeket, található alkalmas helyiség kulturmunka számára. Másutt mindenütt az iskolák helyiségeiben folyik. Ennek több hátránya van. A falusi kis tantermekbe nem fér be az érdeklődők nagy serege, akik be is férnek, azoknak a gyermekekhez

szabott kis padokban kell össztöppörödniök. Ma már célul kell kitűzni minden községben, hogy a templom és az iskola mellett ott álljon a népművelődés harmadik bástyája: a kulturház is. A kulturház felépítése nem is olyan nagy probléma mint az első percekben látszik. A legtöbb községben akad megfelelő köztelek, amelyet fel lehetne erre a célra ajánlani, a falu népe pedig kalákában összefogva ingyen munkával felépíthetné. Jóformán nem kellene más hozzá, csak nem lankadó lelkesedés és ügybuzgóság. A cseh uralom alatt felépült már a Felvidéken egypár magyar kulturház ilyen módon. A magyar tűznek nem szabad kialudni, a lángnak éppen ugy kell bognia a magyar lelkében most is, mint a cseh rabszág alatt. Tudjuk, hogy több községben van már

kulturháza felajánlott telek, miért nem folyik tovább az akció? Minden községben akadni kell egy buzgó vezető embernek, aki ezt az ügyet szívvvel, lélekkel felkarolja, szervez, buzdít, propagál, megindítja a dolgot, a többi azután már könnyen megy.

A másik probléma a fűtés és világítás ügye. Több községben a fűtés és világítás hiánya miatt megtorpant a kulturmunka. Ennek sem szabad elfordulni. Egy népművelési törvényben kötelezni kell a községeket a dologi kiadások biztosítására. Ugyancsak gondoskodni kell a községi könyvtárak állandó fejlesztéséről és a könyvtárosi munka rendszeres ellátásáról. A munkával túlterhelt jegyzőktől nem lehet kívánni, hogy a könyvtárosi munkát is ellássák, ha ezt is kívánják tőlük, akkor a községi könyvtár nem töltheti be igazi hivatását. A községi könyvtárügyet ki kell vonni a belügyminisztérium hatá-

köréből és oda kell utalni, ahová természeténél fogva tartozik, a közoktatásügyi minisztériumba. A községek részére kötelezővé kell tenni azt, hogy költségvetéseikbe évente megfelelő összeget vegyenek fel könyvtárfejlesztésre, s szűnjön meg az eddigi gyakorlat, hogy a minisztériumban töröljék a költségvetésből ezt a tételt, ha a községi vezetőség olyan belátó és emelkedett szellemű volt, hogy erre maga is gondolt.

A községi népművelési bizottságokat be lehetne állítani még a falvak képeinek külső átalakítása szolgálatába is: a községrendezés, csin, köztisztaság, fásítás tekintetében kezdeményező s tanácsadó szerepet tölthetnének be a községi előjáróságok mellett. Ezzel elérhetnénk azt, hogy a Vármezei Iskolánkülső Népművelési Bizottság nem csak a falu lelket, szellemét, hanem külső képét is előnyösen megváltoztathatná.

villával, cséphadaróval, de hogy is ragadnak meg annak jól fésült ütőhéti! Inkább nagyon is megbecsüljük: O. J. járatták az Liten-áldotta termésben, lakatják asztagban, hombarban, nekiereszlik a buszkeresztnek és amikor a próbacseplés alig ad magot, jámhorul e hiszik a hőröcsögnek, hogy üszög, rozsda, szárazság oka a hiánynak.

Az ilyen kétlábú hőröcsögök a magyar egység legnagyobb hátrévi.

Az egység elengedhetetlen és egyben egyedül előfeltétele a keresztény szeretet; megőzője a bosszúállás, gyanúsítás, rágalma: ás, irigykedés, felekezeti, nemzetiségi túrlmetlenség osztálygyűlölet, részrehajlás, császárs, szidalmazás, személyeskedés, szóval szeretetlenség. E: a szeretetlenség az emberhőröcsög ismertetőjele.

Nem szorul bizonyításra, hogy a felsorolt bűlikfélekben leledző hőröcsög marása lelketől, önértzetet sért, dacolást tenyészt, mely állapotok épsn nem alkalmas tényezők az egység kialakítására.

Az emberhőröcsög okozta sebek nemcsak hogy nehezen gyógyulnak, hanem hatásaikban még ragályosak is: egész kaszásokra, felekezeti, nemzetiségi csoportokra is átterjedhetnek. A marás okozta láz egyes eseményben növekszik a hőröcsög szereplési területének növekedésével.

Figyeljük a próbacseplést: az ünnepélyeket, társadalmi megmozdulásokat. Hány megmaratott maradt le rólok! Ne engedjünk marni a sájtóban, a népgyűlésen, a hivatalban, a köz- és magánéletben. Az okozott marási sebeket igyekezzünk szeretettel gyógyítani és tartuk hűzafias kötelességünknek a hőröcsögöket visszaűzni oda, ahova valók: sőtét odúikba.

Vigyázat a hőröcsögökre!

N.

A HÖRÖCSÖG

Napok óta rendelkezébe dől a kalász a magyar rónakon. A kormány már jóelőre gondoskodott arról, hogy a termés eredménye számba vételesek: eltitkotta a gabonának zugcséplővel, cséphadaróval, nyomtató lóval való kiszemelését, elrendelte a cséplési naplók, mázsakönyvek, eredménylapok vezetését, hogy mindenki számára igazságosan biztosítsa a mindennapi kenyeret.

Dacára ezen intézkedéseknek, a termésnek egy része meg sem kerül a statisztikai adatok számoszlopába, mivel van a jó Istennek egy teremtménye, amely fumigál minden rendeletet, fűtülly a magánúton szenteségre, számotlanul dezmájja a még lábón álló termést, pofazsákóiban hordja és dugja el földalatti lyukakba, titkos raktárakba és életet adó kenyéreké válót, nagy kárára a gazdának, bosszúságára a kenyérré váró munkásnak és a vele szemben tehetetlenül álló ellenőrző közegnek.

Es a kártevő a hőröcsög. Arat ott, ahol nem vetett, csépel, ahol nem arattot és amellett annyira szerénytelen, hogy szembe száll magvetővel, munkással, ha dühödtt halmozásában zavarni merészlik.

Rink névze, magyarokra elsőrendű fontossággal bír a jó terméshez, de nem kisebb jelentőségű a Nagy Termés biztosítása: nemzeti céljaink maradéktalan elérése. A Nagy Termés érik. Hűdánk a város Moszkva kapuit döngelik. Közleg az európai újjárendezés ideje, a magyar juss birtokbavétele, a Nagy Aratás.

Mi tudjuk, milyen nehéz is volt husz éven át törni a mi ugarunkat; esőben szántani, viharokban vetni, szélvészben gyűjteni, mostoha főztjénél csetnyik-felügyelte munkánkat végezni. A huszötves termés most szőkik kalászba, a kifosztott anya fekete kenyéren kell állnunk munkába.

Munkába állunk! És megyünk! Mindenki oda, ahova rendelik. Kezünkben az eltökéltetés kaszájával, lelkünkben örökemlékü miniszterelnökünk testamentumával: Egységben. Magyar egységgel. Tudjuk, hogy a magyar egység egyetlen a tökéletes magyar eredménnyel. Tudjuk, hogy a nagy számadánál ott lesznek legjobbjaink, ezért ott semmi sem sikkad el örökségünkben, de

Vigyázat a hőröcsögökre!

Nekem, városi embernek még nem volt személyesen szerencsém a hőröcsöghöz.

Ha diák koromban nem féltém volna a szekundát, bizony most se tudnék róla többet, mint a közmondás: „Mérgek mint a hőröcsög.” Ma — fájdalom — már többet is tudok róla. Tudom például azt is, hogy

vannak kétlábú, jól rosszul, de inkább jól ütődött, ebédől a szőlőnél és után is nagy fésűdarabokkal fésűlődd, marázütődött körmöt, sőt ruzaos száju hőröcsögűnyidnyok is. Az emberhőröcsög rafinált. Bshizelgi magát — hogy ugy mondjam — a kukoricacsészőhöz, béréshez, gazdához, ugyannyira, hogy azok dehogy is mennének neki doronggal, va-

Féja Tibor riportja:

A lévai szlovák nyelvgyakorló tanfolyamról

Sokan irigylik a tanítókat. N: azért nem annyira, hogy cserélőnek válók, csak a szünidőkért. Azonban ez az irigyelt szünidő sem mindig az, aminek vélik. Meglátogattam a lévai szlovák nyelvgyakorló tanfolyamot. Az ott levő tanító bécisik és nénik (remélem, nem haragszanak meg az ifjú kártszónök, hisz ök még legfeljebb a kis tanulóknak nénik) szünideje abból áll, hogy „francia négyest” járnak. Hölgyesre történt, most ök üttek be a padba, ök figyelnek, ök tanulnak. Nem baj, legalább rájönnek, hogy nem könyny ezt végigcsinálni. Ösztönben szólva ebben a kánikulában el tudok képzelní kellemesebb nyaralást is. A liceum legárnyékosabb termében ülnek, de ez nem akadályozza meg, hogy véres verejtékcseppek ne gyöngyözenek arcukon. Ebben megegyeznek a komor férfi fejek és a kedves női arcok. De a tanítói sors, hivatás ide szólította öket. Mindnyájan megértették a vallás- és közoktatásügyi minisztérium nemes intencióit és eljöttek tanulni, hogy jobban tanítsanak. Érdemes figyelni az arcokat. Figyelnek, csak néha fárad el egy-egy tekintet. Nem csoda, a negyven fokot ostromolja a hőmérő. Különösen érthető egy magas kártszónököl. Merősen figyelt, de azután kezére esett tekintete. Nézi karikagyűrűjét, meglorgálja. Kíváncsi leszek. Odapillantok névgyévre. (Mindgyéjnek ott van a padján.) Még leánykori neve van rányomva, felette ráírva új neve, a férje után. Es is mutatja, hogy új keletű házass. Azt hiszem, neki a minisztérium magas tisztviselői is megbocsátanák, ha még többször is. . . . hogy a költővel mondjam. . . . „hova merül el szép szemed homálya, ki az kit messze távolban keres” . . . . Bocsánatot kérek, ha esetleg „vijavítottam” a költőt, régen tanultam a verset.

Ézek után áttérek a komolyabb dolgokra, mit is csinálnak ott ezen a tanfolyamon, mit is tanulnak? Szlovák nyelvgyakorló tanfolyam e neve. Ez mindent megmagyaráz. Azt is, hogy mit tanulnak, de egyuttal a magyar kormány nemes, igazi nemzetiségi politikáját, így lehet nemzetiségeket a szentistváni gondolatoknak megfelelően nevelni. A kisebb-

ségi vidékekben is tökéletesíteni a nemzetiségi vidékekben működő tanítókat. I yen valamit a hajdani Csehszlovákiában, — a demokrácia patentrozott ösházájában — senki sem tapasztalhatott. Csehszlovákiában nem rendeztek tanfolyamokat a magyar nyelv gyakorlására.

Nár van és meleg. Nagyon komolyat olvasni is nehéz. Nem csööm és nem feladat-on itt a tanfolyam anyagát ismerletni. Arra hivatott illetéelerek csinálták és nagyon jól. Ennyi elég. Inkább a „hogyanról” írok. Nagy hatalom ez a „hogyan”. Ikolák, tanfolyamok értéke ezen dől el és itt a lévai tanfolyam a már most tapasztalt nagy sikerének titka.

Kitűnően választották meg a tanfolyam előadóit és vezetőit. Fiatal férfiak, leányok öttek össze. Fiatal vezetőket kaptak Wágner Ferenc budapesti liceumi tanár személyében. Sikerült választás volt. Alig idősebb a hallgatónál, sőt . . . . sokaknál nem is . . . . „alig” . . . . fiatalabb, épp ezért megérti öket.

Könnny erőszakkal, parancsokkal vezetni. Sokkal nehezebb, de feltétlenül eredményesebb, — legalább is a pedagógia nemes berkeiben — az ö módszere. Együtt él, együtt gondolkodik a hallgatókkal. Pajtás, barát, kárts. A vezető csak ennek köntösében rejthetik el. Úgyesen, legfeljebb a kiadválókk veszik észre. Önkéntelenül mennek utána reudben, fegyelomben, kártásában. Minden megy mind a karikacsapás, vagyha jobban mondva ez óramű. Szerencsés és jó volt a minisztérium választása.

Dr. Krammer Janó régi ismerőstünk Léva. Budapestben végzett, Ertős kollégista volt. Pozsonyi fiu, visszajött a megszűlés alatt. Vállalta a nehezebb, kisebbségi sorsot. A német egyetemen nosztrifikálta oklevélét. Erre fel kinevezték az aranyosmártói szlovák gimnáziumhoz. Mire „belejött” a munkába Lőcsőre helyezték a német gimnáziumhoz. Erre fel utána letette a német gyakorlati vizagát, áthelyezték az érsakujvári magyar gimnáziumhoz. Akaratlanul tett bölcs intézkedést a csehszlovák kormány. Magyar em-

ber magyar fiaknál kamatoztathatta nagy tudását. A magyar kormány azután méltó helyre, a szegedi gyakorlat gimnáziumhoz helyezte. Krammer Jenőt épp akkor hallgattam meg mikor „száraz” nyelvi dolgokról magyarázott. Azt mondta, egyike a legnagyobb művészet egy vita lezárásaképp előkészület nélkül, folyékonyan gondolkodni és ezt folyékonyan kifejezni aképp, hogy a hallgatók átvegyék és magukévá tegyék. Ezt mindjárt be is bizonyította. Ömlött a szó ajkáról, mindenki figyelt, még a karikagyűrűket sem forgatták, nem nézték az órákat, nem idegesített senki a „tűóra.” Hatására jellemző, hogy végül azt mondták: minden szavát megértettük csak azt nem, hogy miért „száraz” szerinte a nyelvtudomány. Igazak van, ha ő beszél róluk, akkor nem száraz.

Nem szabad megfeledkeznem Halmos Péter bfeiről sem. Ő a nők kedvence, igaz viszont,

hogy a rossz nyelvek szeriat neki a nők a kedvencei. Évtizedes, gazdag pedagógiai múltját kamatoztatja. Kitűnő az előadás modora. Ő is „ostyában” oktat. Kicskó Jannórnál nem kell szólnom. Ői nagyon jól ismerjük. A tanfolyam adminisztrátója tanfelügyelőnk dr. Kléri János szakavatott kezében összpontosul.

A tanfolyam főereje, hogy nem száraz anyaghalmozást nyújt. Az élet iskolája valóban. A gyakorlati tanítások, az utána következő megbeszélések, értékes viták, a kitűnően sikerült önképzőkori viták mind ezt bizonyítják. Az eredmény biztos. Ezt mindenki már most is tapasztalhatja. Elég hivatkoznom egy Verebly melletti tanító és egy abauji tanítónő kitűnően sikerült szlovák nyelvű tanításaira, pedig mindketten anyaországból egyetlen szlovák szó tudása nélkül kerültek ide. További jó munkát.

Csatán, Kiskoszmályon és Felsőpálen kutoricaháncs felolgozó. Analifabéta if. 2. órák száma 142 Magyar nyelv if. 19. óraszám 834, részvevő 594. Gyorsirási if. Léván 28 részvevővel. A vármegyében levő népkönyvtárak száma 200; minden községben van könyvtár.

— VÁRMEGYÉNK TÖRVÉNYHATÓSÁGI BIZOTTSÁGA if. hó 24 én Koczor Gyula főispán elnökletével ügyszűlő tartott. A ügyszűlés az Ágota-major telepeseinek kérelmére a majorhoz vezető út kiegészítéséhez 3000 P segélyt szavazott meg. Hozzájárult Mellek község rk. iskoája építésére 20 000 P kölcsön felvételéhez. (35 000 P államsegélyt kvpott.) Hozzájárult a ügyszűlés, hogy Orozka község a kororvosi lakás és egészséggház építéséhez biztosított összeget 30 ezerfő 40 ezer P re emeje fel. Jóváhagyta Alsófegyvernek község ama határozatát, hogy a községi utakat közmunkával javíttatja meg s pénzben 1800 pengőt használhat fel. Felsőfegyvernek ugyanerre a célra 1000 pengőt fordít. Nemesoroszina a postapénztel bővítésére hozott határozatát 2100 pengővel jóváhagyta. Ungváncsak jóváhagyta a ügyszűlés Ipolyság nagyközségnek a 16 közlekedési közutak mentén az építkezések korlátozására — az államépítészeti hivatal által módosított — tervezetét. Jóváhagyta Léva város hirdetésii szabályrendeletét. Nem hagyta jóvá (elebvezés következtében) Garamlők község 83 m. hold ingatlanára a Schoeller uradalommal kötött haszonbérleti szerződését, mert a szerződésbe nem volt bele foglalva, hogy az uradalom a bérbe vett földterület alpcsővezéssel ellátni köteles. A ügyszűlés kimondta a mindössze husz lakóházzal bíró Kispeszek községnek Nagypeszekkel való egyesítését (amiben végő fokan a belügyminiszterium határoz) és számos kisebb jelentőségű községi ügyet tárgyalt le.

— ELJEGYZÉS. Hrdina Vilma és Mészáros Árpád (Léva) jegyesek.

— AKIK NEM DOLGOZNAK, AZOKAT INTERNÁLJÁK. A munkafelügyelem biztosításáról rendeletet adott ki a kormány. A rendelet szerint azokat a férfiakat, akik megtagadják az elvállalt munkát, szándékosan hanyagol teljesítik azt, vagy engedelmességel tanúsítanak a munkakötelezettségen alapsól felhívással vagy kiróndással szemben — internálják. A közérdekű vagy halaszthatatlan munka vállalásának alapsól ok nélkül való megtagadása, a megrogzított munkakerülés vagy általában a dolgozó ettől való vonakodása is rendőrhatalosi őrizet, internálást von maga után. Az internálástakat az erre a célra létesített munkatáborokban helyezik el és katonai vezetés mellett munkára szorítják őket. — E rendelet alapján Léván e hét során nyole egyént a rendőrség őrizetbe vett és internálásukat elrendelte. A környéken a dologtalanul és égencyokat a csendőrség mezdőrgársági munkákba állította be.

— DRÁGABB LETT A MARHAHUS. Az árkmánybizottság rendelkezés alapján Léván is szabályozták a husárakat. A marhahus árát 220 P ről 280 P-re emelték. Az ár egysegesen vonatkozik az állat első és hátsó részére. Es a megállapítás más városokhoz viszonyítva igen magas. P. Kaposváron is I. rendű marhahus nyomaték nélkül 266, eleje 234 P.

Amit meg kell írni

Újtelepen nincs biztonságban az ember élete és vagyona. A napokban a 3. utca egyik házának déli oldalára 11 díonagyságu kő hullott. Ezek közül egy a konyhaiót üvegábláját áttörve a konyhában állapodott meg, a másik pedig az asztalra levő tányért tette kért, de éppen úgy betörhette volna a lakók fejét is, ha véletlenül odahaza tartózkodtak volna. Jó lenne, ha a szűlők a paritványzó gyermekeikre nagyobb figyelmet fordítanának! Avagy a rendőrkapitányságnál való feljelentés jobb lesz?

A fekáliát kihordó munkásoktól több figyelmet vár a közönség. Nem elég, hogy nappal illatosítják az utcákat és piszkítják a járdákat, hanem újabban már a járókelőket is lefecskenkizik.

Minden dicséretet megérdemel városunk kenyérral való ellátása.

Az első felvidéki népfőiskola minden valószínűség szerint Léván lesz felállítva. Az SZMKÉ-é az érdem.

A parkányi állomáson miért állítják fel olyan távol a lévai vonatot a budapestiőt? Az átszállásnál a csomag-utakon nagyon kellemetlen ez!

A lévai piacon miért nem igazodnak az árusok a kifüggesztett hivatalos árakhoz? Nem fogjuk túrni az önkéntes áremeléseket!

Igazán szépek a főteri park padjai, de azért a fák alól fark volt elvinni a padokat. Negyvenfokos melegben nem kellemes a tűző napon ülni.

Sziveskedjenek egyszer az Esterházy utcába is ellátogatni — írja egyik olvasónk. — Ez az utca Bars vármegye bármelyik majorjával versenyezhetne, tele van csirkével, kacsával, libával, sőt még a bárány és kecske sem hiányzik. A baromfiak a vízlevezető csatornát bekaparják és ezáltal a víznek nincs lefolyása és olyan rettenetes szagok terjengnek a levegőben, hogy az emberek jól meg fogják gondolni, hogy elmenjenek-e sétálni az ujjonnan elkészített podluzsánkaparti sétányra.

Ismét számos új község fog ősszel bekapcsolódni az SZMKÉ-munkába.

— HÁZASSÁG. Kesselőkeői ifju báró Majthényi László, báró Majthényi László felsőházi tag és gellersdorfi Tamassy Hanna fia if. hó 21-én vette o'tárhoz a pusztakengyei családi kápolnában szécsényi Baghy Zsófiát, szécsényi Baghy Gyula és ikvai Pleiffer Mária leányát. Ésküvői tanuk voltak: báró Urbán Gáspár szolnokmegyei, báró Mikolich Mihály baranyamegyei, Beliczey Miklós békésmegyei főispánok és Ipolyi-Keller Tamás.

— AZ OROSZKAI MALOM MÁR MEKKEZTÉ AZ IDEI GABONA ÖRLÉSÉT. A Garamvölgyi Kutorgyár r. t. agiuis vezetőse — az utóbbi napok közléstáisi nehézségeit szem előtt tartva — elrendelte a gabonaörlés mielőbbi megkezdését. Tekintettel az utóbbi esős napokra, a kutorgyár a frissen aratolt gabona örlését nagy költséggel, mesterségesen száritva, if. hó 24-én már megkezdte. Azt hisszük, hogy ezen hazafisi örekezte révén a napi 350—400 q kész örelemény a liszt ellátásban hamarosan érezhető lesz. Érdekes szarítási és laboratóriumi kísérletek előzték meg ezeket a munkálatokat, melyek eredményeként megbizonyosodott, hogy ebből a mesterségesen szarított búzából előállított liszt teljesen egyenértékű, sőt a sikérje jobb mint a tavalyi gabonából készítetté.

KULONFÉLÉK

— A NÉPMŰVELÉSI BIZOTTSÁG KÖZGYŰLÉSE Bars—Hontvármegye Iskolánküvüli Nm. Bizottsága if. hó 12 én tartotta közgyűlést Saska Dazsó alispán elnökletével. Az előadó bejelentette, hogy az áthelyezett dr. Marita Dánes tanfelügyelő helyett dr. Kléri János tanfelügyelő foglalta el az ügyvezető elnöki tisztet, a nyugáombá vonult Gaál Gyula alezredes helyett Barsvári Kálmán alezredes, vármegyei testnevelési felügyelő lépett a hivatalos tagok sorába. A bizottság tevékenységéről szóló jelentést Doka Sándor vm. népművelési titkár terjesztette elő. A titkári jelentéshez Koperniczky Kornél, Bauoh Imre, Cseglády Pal, Kovács Sebestyén József és Balassy Dazsó bizottsági tagok szóltak hozzá. Sajnálattal állapította meg a bizottság, hogy a közönyvtárak ügyében visszafeljedés tapasztalható. Kivánatos lenne, hogy a népkönyvtárak ügye törvényhozásilag rendeztesék. Csiszerúnék tartaná a bizottság a kulturadó kivetését, amely a közönyvtárak fejlesztésére lenne fordítandó. Addig is, amíg ezt a kérdést a népművelési törvény megoldja, köteleztesse nek a községek anyagi viszonyaihoz mérten a könyvtárra legkevesebb évi ötven pengőnyi összeget fordítani s ezt a tételt a miniszterközi bizottság a községek költségvetéséből ne törője. Koperniczky Kornél indítványára a közgyűlés egyhangyan elhatározta megkezesni a törvényhatósági bizottságot aziránt, hogy a vármegye közgyűlése javasolja a kormánynak, hogy a közönyvtárügyet a belügyminiszterium hatásköréből vonják ki s a közoktatástügyi miniszteriumhoz tegyék át. Kovács Sebestyén József indítványára elhatározta a közgyűlés a szükséges intézkedések megtételét arra vonatkozóan, hogy ahol az urbéreseknék érdekű van, ott a népművelés céljára szükséges fűdonyagot az urbéres közönség, egyébként a község bocsassa rendelkezésre. Végül a közgyűlés közönetet szavazott Doka Sándor népművelési titkárnak az alapsól jelentésért és eredményes munkásságáért. A titkári jelentésből az alábbi statisztikai adatokat soroljuk fel, amelyek élénk képet adnak a bizottság tevékenységéről. A népművelési, közműveltségi és levele előadások száma 2708, amelyeket a felolított vegyes lakosság, levéntek s a 15 éven felüli mindkét nembei ifjak részére rendeztek. Ezenfelül 174 különböző tanfolyamot tartott. Műkedvelői előadások száma 76. Gyermekek részére mesedő után 389. Alapsól ismeretterjesztő tanfolyam 7, órák száma 372, részvevő 236. Népművelési tanfolyam 2, órák száma 93, részvevő 55. Magyar nótatanfolyam 105, óraszám 2267, részvevők száma 3901. Nagyhetes 16.ótanfolyam 12 községben. Szabás-vevrás, kézimunkatanfolyam 9, részvevő 208. Háztartási tanfolyam Vereblyen, óraszám 60, részvevő 23. Női jellemképző tanfolyam Vamosladányban, óraszám 30, részvevő 23. Ferli jellemképző tanfolyam 5, órák száma 85, részvevő 579. Egészségügyi if. 2. órák száma 62, részvevő 73. Gazdasági if. 19. óraszám 834, részvevő 594. Házipari if. Baracskán szövő-fonó,

Elkészítette-e már
a holnap

VASNAPRA
a fémhulladékokat?

— ALAKSZA AMBRUS lévai gimnáziumi tanár a kultuszminisztérium megbízásából előadásokat tartott a szatmárnémeti tanítói tanfolyamon. Azonkívül meghívták előadásnak a decemberi tanfolyamra.

— TALÁLTAK gramofoonról és lemezekről szóló zálogadóulát, tulajdonosa a rendőrkapitányságon átveheti.

— „HÓLABDA” FAGYALTDÉLUTÁNI ADOMÁNYOK az árvaház javára: M. S. Daras Józsefné 4 P., báró Majthényi Lászlóné 5 P., Smogrovics Árpádné 10 P., Koralevszky Rezsóné 6 P.

— UJABB ADOMÁNYOK A VÖRÖS KERESZT HADIKÖRHÁZRA: G. Szepertz Béláné, dr. Karafiát Mária, Kákonyi Ignác és Streicher Aladár 5—5 P., Horváth Adárné 2 bispárna, Kiszely Gizáné 2 bispárna és 1 nagypárna, Wurm Katalin 1 takaró, Dános Zoltánné 1 asztal, Schwarzer Sándorné toll, Borcsányi Bálné 1 konyhaszekrény, Harkányi Zoltánné 2 szék, özv. Vojnarovszky Gyuláné 1 vasgáti.

— BEFÖZÉSI CUKROT kistermelők augusztus hó 15-ig igényelhetnek. Felhívjuk azonban a figyelmet arra, hogy az igényléseket jobb minél előbb megtenni. Léva minden igénylésre, mely péntekig befut, a következő hét csütörtökjén a cukorvásárlási engedélyeket kikészítik. Így mindazon termelő, akik igényléstket 25 én estig fogadtattak, 31-én a vásárlásra szóló engedélyeket kézbesítés után meg fogják kapni. Ebben a befőzési cukoralkalóiban minden olyan kistermelő részt vehet, akinek akár csak pár darab gyümölcsfája és gyümölcsboka van és a Gyümölcstermelők Bars és Hont vármegyei Társaságába tagként belép. A tagbepótlásokat és érdeklődéseket a vármegyházban 76 szám alatt lehet eszközölni délelőtt 8 és 12 óra között.

— ELVESZETT EGY ARANY KARKÖTŐ vasárnap délután 5 és fél 6 óra körül a Felzabudulás utján (az V. és IV. uca között). Kérjük a becsületes megtalálót, hogy jutalom ellenében szolgáltatssa be a Bars szerkesztőségbe, vagy a rendőrségre. (Keresük azt a világoskék ruhás kislányt és sötét ruhába öltözött nőt, akik ebben az időben közvetlenül utánaug haladtak és az V. uca sarkán pár pillanatra megálltak.)

— A GYÁMOK ES VOLT GYÁMOLTAK FIGYELMÉBE. A városi árvaszkó felhívja a gyámhatósága alatt álló kiskorúak és gondnokok társaság képviselőit és mindazokat az időközben önjogúvá vált személyeket, akiknek a volt Csehszlovák Köztársaság által kibocsátott állampolgársági címei az időközben megszűnt Magyarországon, hogy ezen címeiket magyar állampolgársági név és fél százalékos törlesztéses járadékközlés címetekre leendő kicserélés végett szívesen benyújtathják, ha azok 1941. június 31-ig, illetőleg az 1940—941 P. M. sz. rendelet 4. §-ában meghatározott határidőn belüli Magyarország területére behozattak. Ezek a címetek összes kamatszerveivel együtt Léva a Bars megyei Népközlő, Lévai Takarékpénztárnál, Léva és Vidéke Hitelszövetkezetnél és az Érsektúrvári Takaréktóknál nyújthatók be. A be nem mutatott követelésekért a magyar állam felelősséget nem vállal.

— PÉNZ- ÉS CSOMAGKÜLDÉS TÁBORI POSTÁN. A postahivatalok néhány nap óta csomagot és pénzt is felvesznek tábori postaszámra címekre. Tábori postaszámmal olyan csomagot lehet küldeni, amelynek súlya nem haladja meg az öt kilogrammot. Romló anyagot nem ajánlatos a csomagba tenni, mert négy-öt napra is beletelik, amíg a tábori posta a mozgó csapatokhoz eljut. Pénzküldemények keretében a postahivatalok legfeljebb 10 pengő utalványok továbbítását vállalják. Magánközleményt a csomagba nem lehet tenni és a feladóvevényre sem szabad írni semmit. Állítólag szó van arról, hogy a csomagzállítás és a pénztalás épügy portómentes lesz, mint a tábori levelezésnél.

— JULIUS 31 IG KELL BEJÉLENTENI AZ ÉRTELMSÉGI ALKALMAZOTTAKAT. Az 1939. IV. tc. 45. §. alapján az értelmiségi ügyek kormánybiztségénél a hó végéig be kell jelenteni az értelmiségi alkalmazottak körében beállott számbeli, vagy illetménybeli változásokat.

— KÖRORVOSI LAKÁST ÉS EGÉSZSÉGHÁZAT ÉPÍT OROSZKA. Oroszka község, mint a Garamvölgy legnagyobb gyáripari központja, már régóta hiányt érzi annak az egészségügyi intézménynek, mely a szűkség-szerűségek folytán ugyszólván létfontosságú bir. Miután maga a község önérejből eddig sohasem volt abban a helyzetben, hogy vi-selhetne volna egy körorvosi lakás felépítésé-nek költségeit, ezért az Oroszkai Cukorgyár r. t. igazgatósága vette kezébe a kezdemé-nyezést. A Garamvölgyi Cukorgyár igazgató-sági ülésén dr. Hollos Pál, a Pesti Kereske-delmi Bank Rt. iparügyi igazgatója előterjesztést tett, hogy a vállalat járuljon hozzá pénz-ügyi támogatásával ezen szociális intézmény megvalósításához. Gróf Esterházy János, a részvénytársaság elnöke nyomban javasolta az igazgatóságnak a körorvosi lakás és egé-zségi ház felépítésének költségeihez való hozzájárulást. Az igazgatósági ülésen — me-lyen jelen volt gróf Khuen-Héderváry Károly alelnök, dr. Mikecz Ödön ny. igazságügy-miniszter, gróf Forgách Balázs és báró Mejt-hényi László felsőházi tag — elhatározták, hogy a vállalat azonnali hatállyal 8.000 P t nyújt telekvásárlásra. Oroszka községben s cukorgyár mint legnagyobb adófizető szerep-el, így a felmerülő építkezési költségek-nél kb. 40.000 pengő erejéig van érdekelve, mint adóalany. A körorvosi lakás és egé-zségi ház megvalósítása, illetve az igazgatóság idevonatkozó nemeseb-ü határozata az egé-zségi községben kedvező hatást keltett.

— MŰSOROS EST A LÉVAI KASZINÓ BAN. F. hó 30-án, szerdán este kilenc órai kezdettel a lévai tanítói továbbképző tanfolyam hallgatósága a Lévai Z. neker közreműködésével a Kaszinóban műso-os estet rendez, melyre szeretettel meghívja Léva város tár-sadalma a tanfolyam vezetősége. Belépődíj nincs.

TANINTÉZETEINK ÉVKÖNYVEI

A lévai áll. liceum 1940—41. isk. évköny-vebe Kriek Jenőről Kleinszner Pál irt meleg-hangú megemlékezést. Majd az intézet alapításának története kerül sorra. Az iskolai év története című rovat felőli az intézet mű-ködedéseinek minden jelentős mozzanatát, te-számol az ifjúsági egyesületek működéséről. A liceum levontái kiuntették magukat a lévai levontanapon, ami dícsősege a liceum Toldi Miklós sportkörének is. Leles munkát vége-z a Diákaptár. 27 q öskavassal gyűjtöttek a diákok s szűnődésben egyéb munkákat vállaltak. A vasgyűjtésben legjobban kiunt Karvai Ottó és Köteles László. A Diákaptár az idén mezőgazdasági munkára is vállalkozott, nap-rarforgó és ricinus magvat vetett. A lévai lic. Diákaptár szép törekvését a VKM ke-rékpár jutalommal tüntette ki, mint a komá-romi tanterületben első helyen állót. A vezető tanár, Kicskó Jenő szintén elismerést nyert. Az intézet növendékeinek száma 83. — A lévai áll. gimn. évkönyvében Vasteleki Jenő tanár az alkotó és a magabiztos magyar című értékes tanulmányában a magyar jövő és a magyar ut kérdéseivel foglalkozik Szé-chenyi és Ady elgondolásában. Az intézetőről szóló részben panaszos szavakat olvashatunk az iskolai épület szűk voltáról. Az 1885-ben emelt épület ma már kicsinek mutatkozik, tornaterme nincs. Ifjúsági egyesületei élénk munkát végeznek. Az intézetnek 351 növendéke volt. (283 fiú, 68 leány.) Magyar 316, német 4, szlovák 25, orosz 1. Magyarul és szlovákul is beszél 220. (Folytatjuk)

Gyászköszönet.

Ezton mondunk köszönetet mindazon rokonoknak, jóbarátoknak, ismerősöknek, kik felejtethetlen jó feleségem, illetve édesanyámban elhunytá alkalmával mély fájdalomunkban résztvételükkel felkerestek és Ót utolsó utjára elkísérték.

JÁVOR család.

— A JOBBOLDALI KÖZLEKEDÉS bevezetésével elrendelték a kocsikon levő névtábláknak a kocsi baloldalára való áthelyezését.

Anyakönyvi hivatal bejegyzése.

SZÜLETÉSEK: Mikulec Károly Kapitány Emília leánya Éva Emília — Sárközi Lajos Balog Mária leánya Mária — Pénzes Anna leánya Margit Klára — Budai Lajos Sümeghy Edit leánya Edit Mária.

HALÁLESETEK: Vimeták András 77 éves — Jávor Imréné sz. Kovács Mária 37 éves — Ráfai Lajos 2 éves — Suba István 65 éves — Dr. Andra-szovszky Béla 55 éves — Racsek János 56 éves — Szárás Pál 32 éves.

A Bars rádió-műsora

1941. júl. 27-től aug. 2-ig

Állandó műsorok hétköznapokon
Budapest I. műsorán:

6.40	Ébresztő, Torna	2.30	Hirek
7	Hirek, Hanglemez	3	Arfolyamok, piaci, és élelmiszerárak
10	Hirek		
11.10	Vizjelzés	4.45	Időjelzés, Hirek
12	Harangszó, Himnusz	7	Hirek
12.40	Hirek	9.40	Napi összefoglaló
1.20	Időjelzés, Időjárás	11	Idegennyelvű hirek

Vasárnap

8 Hanglemezek 12.30 Mandis Judit és Báshy-Badica Gyula magyar nótákat énekel, kíséri Vidák József cigányzenekara 13.45 Hirek 14 Hanglemezek 15.45 Heinemann Sándor tánczenekara 17 Hirek 17.20 Honvédműsor 18 A magyar kenyér ünnepe Szabadkán, közv. 19 Hirek 19.20 Pertis Pali cigányzenekara 19.50 Sportredmények 20.05 Három a kislány, operett 21.10 Hirek 2.10 Három a kislány operett folytatása 23.25 Bura S. cigányzenekara.

Hétfő

10.45 Milyen lehet földünk belseje? felolv. 12.10 Csorba Dező cigányzenekara 13.30 A József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara 16.15 Az 1848-as országgyűlés, előadás 17.35 A Rádió Szalonze-nekara 19.20 Magyar nők a háboruban, előadás 20.10 A. m. kir. Honvéd Legierők haditudósítójának köv. 2.10 Surányi Rudi cigányzenekara muzsikál, Horti Lajos énekel 23.30 Szabó K. jazz-hármasa játszik.

Kedd

10.20 Hogyan épül fel az ujkor Babeltornya, felolv. 12.10 A Rádió Szalonze-nekara 13.30 Melles Béla-zenekar 15.20 Döme Péter hegédül, zongorán kíséri Földes László 17.12 Pertis Jenő cigányzenekara 19.50 Szalonötös 20.55 Waldbauer-venőnégyes.

Szerda

10.20 A vetkes gyermek, előadás 12.10 A 15. honvéd gyalogezred zenekara 13.30 Horváth Rezső cigányzenekara 15.20 A Rádió Szalonze-nekara 16.15 Édes anyanyelvünk, előadás 17.50 A Rendőrzene-kar 19.20 Géczy Barnabás zenekara 19.35 Küllügy nyegedőra 20.35 Petőfi legendás szibériai fogsága, előadás 21 A Szekesfővárosi Zenekar 22.20 Sári Elemér cigányzenekara muzsikál, Vargha Imre énekel.

Csütörtök

10.45 Külföldi híradó, felolv. 12.10 Ilinczy László szalonze-nekara 15.20 A Szekesfővárosi Tűzoltó-zenekar 17.15 A Melles Béla-zenekar 19.20 Kékes Iren és Bálint Zoltán magyar nótákat énekel, kíséri Farkas Béla cigányzenekara 20.10 Vándormadarak. Szimf. 3 felv. 22.40 A Rádió Szalonze-nekara.

Péntek

10.20 A házasság és az orvos, felolv. 12.10 A Rádió Szalonze-nekara 13.30 A Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara 15.20 Senyel-Szabó Iva énekel, zongorán kíséri Molnár László 17.15 Solymossy Lajos jazz-zongoraszáma 18 Farkas Jenő cigányzenekara 18.30 Sportközlemények 22.10 A Szekesfővárosi Zenekar 23.25 Mursi Elek cigányzenekara.

Szombat

10.20 A minaretek városa: Istanbul, felolv. 12.10 A Rendőrzene-kar 15.20 Veress Károly cigányzenekara 17.45 Kiss Ferenc szalonze-nekara 22.10 Gás-pár Lajos cigányzenekara muzsikál.

Falusi korcsmaberendezés sörpulttal, bolt-berendezés, 400 liter othello bor eladó. Léva, Baross u. 10. 527

Eladó Leghorn (tisza fehér amerikai) fajbaromfi. Megtekinthető és hét szerdjáig Mikszáth u. 14. alatt. Ugyanott 4 szál forni is eladó. 528

Üzlethelyiség jelenleg hirdapiroda azonnal kiadó. Schück-ház Klapka utca. 533

Az új terményárak

Mint rossz áomra, úgy emlékezünk vissza azokra az időkre, amikor verejtékes munkánk ellenértéke képen egy mázsa buzáért hat pengőt no meg a bolettát kaptuk. Ilyen terményárak mellett válságos helyzetbe került az egész gazdasáradalom s ugyan ki gondolhatott volna ekkor újabb befektetésekre, gép, tenyészállat, nemesített vetőmag, vagy műtrágya vásárlására?

Nagyt fordult azóta a világ kereké!

A terményárak legújabb hivatalos megállapítása után nemcsak kifizeződik innmár a kalászosok terelése, hanem jelentős hasznát is hoz. Az új rendelkezések egységesen állapítják meg a kenyérmagvak árait s így a Fővárostól távolabb fekvő gazdaságok sem kerülnek hátrányos helyzetbe a Budapesttől kisebb távolságokra gazdálkodókkal szemben. A kalászosok hivatalos árának megállapításánál döntő befolyással volt a minőség, tehát gazdáink elsősorú érdeke, hogy minél jobb minőségű, nagyobb fajshlyu gabonát vigyenek a piacra.

A háború okozta fokozott fogyasztás, a magas árak indokoltá teszik a gabonatermelést, mely nemcsak a harcoló honvédekkel, azok hozzátartozóival s az itthon dolgozókkal szemben hazafias kötelesség, hanem öncél is, mert termelőinknek ki kell használni a kedvező áralakulást és saját anyagi erejüket növelve a nemzet anyagi erejét gyarapítják. A minőség és mennyiség fokozásának egyik fontos melléke a műtrágyázás. Kálaszosaink foszfor-savigénye nagy, s így elsősorban a bőséges foszfor-sav utánpótlásáról kell gondoskodni, mert a foszfor-sav nemcsak a megdőléstől, hanem növényi és állati kártevőktől véd meg, hanem az érest siettetve növeli a termést és emeli a fajshlyut. A műtrágyák megvásárlása sem lehet probléma, mert egy mázsa szuperfoszfát műtrágyáért 55-60 kg. buza ellenértékét kell kifizetnünk s ezzel legalább 150-200 kg. termésnövekedést érünk el, mely minőségben jóval felette lesz a műtrágyázatlan gabonának.

A magyar mezőgazdaság érdeke, hogy ez az igen fontos műtrágya a mai időkben is mindenkinek rendelkezésére álljon

Léva m város polgármestere.

6921-1941. Dr. Va. szám.

Hirdetmény

Közhírré tétetik, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter ur 45 645-eln. 10 1941. számú rendeletével a különleges helyzet folytán rendkívüli fegyvergyakorlatra bevontul földmives foglalkozású egyének megsegítése céljából elrendelte, hogy az említett családjaiknak kérésére a lakóhelyükhöz legközelebb állomásozó csapat — a községi előjáróság által írásban igazolt rászorultság esetén — megfelelő számú legénységet, valamint járművet bocsásson rendelkezésre. Megsegítésre csak kisbirtokosok jöhetnek tekintetbe.

A kirendeltetk kenyeréll a csapatostűk látja el, egyéb élelmiszékről a munkaadó köteles gondoskodni. Ennek ellenében a kirendeltetk a kőzetűk penzüket átadják a munkaadónak. A kirendeltetk lovak részére a szükséges szeszemakarmányt a honvédség adja, szálalakarmánnyal viszont a munkaadó köteles azokat ellátni.

A segítség igénybevetelénél követendő eljárás tehát az, hogy a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevontul kisbirtokos családja igazolatlan a községi előjárósággal, hogy a mezőgazdasági munkálataik idejében az megfelelő módon való elvégzéséhez segítségre szorul s az ekként igazolt kérelmével a legközelebb állomásozó csapat parancsnokságához fordul.

Léva, 1941. július 25.

Dr. LEHOTZKY s. k.
polgármester.

Léva megyei város adóhivatala.

1789-1941. szám.

Hirdetmény

Az 1941. évi kereseti, jövedelem és vagyonadó lajstromok a városi adóhivatalnál (22. sz. a.) 1941. július hó 28-tól 15 napon keresztül közzsemlére vannak kitéve.

Erről a város lakosait azzal a figyelmeztetéssel értesítem, hogy a lajstromokat mindenki megtekintheti és a mások adójára vonatkozó írásbeli észrevételeit a lajstromok közzsemlére tételének utolsó napját követő 15 napon belül a m. kir. adóhivatalnál benyújthatja.

Léva, 1941. július 15-én.

ANDRÁSI
városi adóhivatali főnök.

M. kir. honvédelmi miniszter.

477.100/14-1941. szám.

A József fiúárvaüzem és az Erzsébet leányárvaüzem megüresedett alapítványi helyek betöltése tárgyában pályázat hirdetésé.

Pályázati hirdetmény

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg ur Ö cs. és kir. Fensége honvédfőparancsnokságának 25. évfordulója emlékére a m. kir. honvédség kötelekebe tartozó, vagy tartozott egyének árvái, vagy félárvi neveltesére, az illetőségre való tekintet nélkül letesített alapítványi helyek közül a József fiúárvaüzem egy alapítványi hely és az Erzsébet leányárvaüzem egy alapítványi hely kerül betöltésre, amely helyekre czennel pályázat hirdettetik.

Az árvaüzemben való felvételle pályázó igazoini tartozik, hogy:

a) a felvételnél kért gyermek valóban a m. kir. honvédség kötelekebe tartozó vagy tartozott apának törvényes leszármazottja:

b) vagyona nincs;

c) félárvánál, — aki apátlan, vagy anyátlan, — az is igazolandó, hogy az életben lévő szülő vagyontalan;

d) az árva 6. életévét már betöltötte és 10. életévét még tul nem haladta;

e) ép testű és elméjű, himlőn átesett, vagy ellene sikerrel beoltott.

Az árva kora és szülok elha'lozása, születési, illetve halotti anyakönyvi kivanattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és vagyontalanság közhatalossággal hitelesített orvosi illetve helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellően felszerelt és bélyegtelen kérvények, amelyekben a szülok, vagy a gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is feltüntetendő, folyó évi július hó 31. napjáig a m. kir. Honvédelmi Miniszterhez nyújtandó be, — ahonnan Budapest székesfőváros törvényhatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása vegett József kir. herceg tábornagy ur Ö királyi Fenségehez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi helyek az 941-42 tanév kezdetén lesznek betöltendők

A pályázat eredményéről az árvak hozzátartozóit Budapest székesfőváros közönsége hatósági uton fogja értesíteni.

A miniszter rendeletéből:

Állítás s k.
miniszteri tanácsos.

6067/1041 — Már. szám.

TÁRGY: Pöcegödörök rendszeres építése és üritése.

Hirdetmény.

Városunk egészségtelen ivóvizeinek a közegészségügyre nyomasztó befolyása a legszigorubb intézkedésre kszét engem.

Tudvalvó, hogy a lakóházak nem elégésesen mély kutjai csaknem kizárólag felszíni talajvizeket tartalmaznak, melyeket a felelőtlenül, vagy egyáltalában nem épített pöce, illetve emésztőgödöröknek a talajba beszivárgó szennyvizei megfertöztönek.

Hivatkozással az 1876. évi XIV. t. c. 11. §-ra továbbá az 1908. évi XXXVIII. t. c. 1. §-ának e) bekezdésére, a 76,796-1018. B. M. sz. rendelet 5. pontjára, a 212 000-1933. B. M. sz. rendeletére és végül Léva megyei város építési szabályrendeletének 131. és 132. §§-aira, valamint 5069-1988 sz. határozatra legszigorubbán elrendelem a következőket:

1) Minden háznál vízhatlanul falazott és fedéllel ellátott pöcegödör készítenőd, melybe az ürülék vezetetik. Ezen pöcegödörök ujonnan való építése, vagy átépítése előzetesen az építés megkezdése előtt a polgármesteri hivatalnál bejelentendő, illetve arra építési engedélyt kell kérni.

2) A pöcegödör az esetleges trágyagödörtől elkülönítve és a szomszéd telektől legalább 1 méterre minden kuttól legalább 15 méterre, de a helyi viszonyokhoz képest a lehető legnagyobb távolságra építendő.

3) Azon háztul'ajdonosoknak, kiknél fenti feltételek részben vagy egészben teljesítve nincsenek, tekintettel a mai neszhebb anyagbeszerzésre j. évi december hó 31-ig adok végső halpspot a pöcegödöröknek fenti 1) és 2) pontokban foglaltak szerint való felépítésre. Ezen határidő után házról'hára járva, szerveim utján fogom ellenőrizni ezen rendeletem végrehajtását, vajjon az embertl' ürülék, a trágya, szemét, a szennyvíz elhelyezése, illetőleg levezetése és eltávolítása a közegészségügyi feltételeknek megfelel-e?

4) Az ivóvíz tisztaságának megóvása céljából ruhát, feherneműt, vagy edényeket a kuttól szintén legalább 15 m. távolságban szabad mosni.

5) A pöcegödörök ürítését azok tul töltődése előtt, de legalább évenként egyszer kell teljesíteni, mely célra kizárólag csak a városi gazdasági hivatalnak erre hivatottl' üzeme vehető igénybe. Ezen rendelkezésem 1941. évi július hó 15. napján lép életbe.

Tilos a pöcegödör tartalmának magánosok által való kiürítése, mivel így a hatósági ellenőrzés ki van kerülve. Hasonlóan tilos ezen munkák háziilag való elvégzése, vagy a város belterületén a fekáiaoknak kertben való kiürítése.

Léva megyei város belterületének határáknt a következő vonalakat állapítom meg:

13 as számú állami kőzut és a Dohánybevitő-épitület telke nyugati határvonalának metszőpontjától kiindulva azon képzelt vonal, mely ettől a ponttól haladva északi irányban a Baraképűtelek északi vonalán, továbbá a Csepreghy-utca telkeinek északi határában, a honvédeliktanya telkének északi határában, Pazmány Péter-utca telkeinek északi határában, a villamos elosztó állomás telkének északi határában, a Koháry-utca telkeinek északi és nyugati határára haladva egészen a Munkás utcai telkeinek északi határvonaláig, ettől a ponttól kelet felé haladva a Munkás utca telkeinek északi határában haladva tovább a Hegyalja-ut'on, majd kelet felé a temető keleti határára ismét a 13 as számú állami kőzutul. E ponttól déli irányba fordulva egyenesen az Antal Gyula ut. és Belcsák-sor metszőpontjáig, ismét tovább haladva a Belcsák sor telkeinek déli oldalán, majd a Felszabados-ut. ut telkeinek keleti határában haladva a Hunyady János-utcaig. E ponttól ismét a Hunyady János-utca telkeinek déli határában haladva a Tüzér-utca tengelyéig, majd a Tüzér-utca tengelyéig Brach Ferenc utca telkeinek déli oldala meghosszabbítva az Árpád-utca legdélibb pontjáig, majd tovább az Árpád-utca tengelyé, az O asz utca tengelyé, a Dohánybevitő tel-

Villamossági és rádió műszaki vállalat

SIEMENS-SERVICE

Léva, Verbőczy-tér 1. szám alatt (Munk-ház) a Schoeller malommal szemben.

Van szerencsém Léva és vidéke nagyérdemű hözőnségének szives tudomására adni, hogy villamossági és rádió szaküzletet nyitottam Több évi külföldi gyakorlatommal és mérsékelt árraimmal azon leszek, hogy tisztelt megrendelőim és veövím meglegedéséi elnyerjem. Vállalatom mindennemű házbereendezések szerelését, telefon, rádió, hang-erősítő, villámhárító, stb., továbbá gazdaságok, iskolák, templomok villamossági felszerelését. Raktáron tartom a legújabb típusú rádiókészülékeket, főzőket, jégszekrényeket, csillárokat és az összes villamossági cikkeket.

Rádiók szakszerű javítása!

Akumulátor töltés!

Villanymotorok gyári lerakata!

Stiegler Károly

rádió és villanyszerelő. Tel. 220.

kének nyugati határvonalát a 13-as számú állami közutig.

E rendelkezésem megszegése a 874—1893. évi közrendészeti, köztisztasági és közegészségi szabályrendelet (jóváhagyta a m. kir. belügyminiszter 66 522. V. 10. számú határozatával 1893. augusztus 11-én) 9—10. és 26. §-ába ütköző, valamint Léva r. t. város építési szabályrendeletének (életbelépett a 7290—1911. számú határozattal) 131. és 132. §-ába ütköző kihágás.

Elvárom, hogy városunk közegészségügyét szolgáló ezen intézkedésemet a háztulajdonosok a legfokozottabb figyelemben részesítsék, mert ezen rendeletem ellen vétőkkel szemben a törvény szigorával fogok eljárni.

Léva, 1941. július 9.

Dr. LEHOTZKY S. F.
polgármester.

Bars és Hont k. e. e. vármegyék közigazgatási bizottságának kiegészítési bizottsága.

Szám: 620—1941.

TÁRGY: A zselizi m. kir. állami polgári iskola építési tervének kiegészítésétől való biztosítása.

Hirdetmény.

Bars és Hont k. e. e. vármegyék közigazgatási bizottságának kiegészítési bizottsága az 1881. évi XLI. t. c. 33 §-a, valamint a m. kir. Kereskedelem és Közlekedésügyi Miniszter urnak a kiegészítési eljárást elrendelő 92.690—XI. 1941. számú határozata értelmében a tárgyalást Zseliz községben 1941. évi augusztus hó 8-án d. e. 10 órára tűzi ki.

A kiegészítési bizottság a tárgyalás lefolytatására a törvényhatóság első tisztviselőjét (helyettesét), a vármegye tiszt főügyészét és a m. kir. államépítészeti hivatal főnökökét küldi ki.

A kiegészítési tervrajzot és az összeírást a kiegészítési bizottság azon utasítással küldi meg Zseliz község előjáróságának, hogy azokat a község-házánál a tárgyalást megelőzőleg 15 napig közzétegye ki és erről, valamint a tárgyalás idejéről az összes érdekelteket a helyi szokásnak megfelelőleg haladéktól értesítse és ennek megtörténtét hivatalos bizonyítvánnyal igazolja.

Figyelemzteti a kiegészítési bizottság az összes érdekelteket, hogy a küldöttség a kiegészítési terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Léva, 1941. évi július hó 22-én.

KOCZOR GYULA
főispán, elnök.

APRÓ HIRDETÉSEK

Hirdetésekre való levélbeli érdeklődésekre kérem választára szolgáló levelezőlapot csatoln

MA ZVARÁNÁL találkozunk a „Rákóczi-fához” címzett kerthelyiségben.

Tanulóleány és fiú felvétetik Gápel János fodrászszületében Léván. 457

Háromszobás komplett lakás szept. 1-től kiadó. Érdeklődni Honvéd u. 5. szám alatt. 473

Eladó a Rákóczi-fánál levő szőlő, emeletes hajlék beköltözhető két szobás lakással és város közepén Kőveskút-ter 5. számú kis ház egy szoba, konyha, pince. Érdeklődni lehet Felszabadulás-utca 15. sz. Ugyanott eladó 40 drb üzleti fiók és egy 10 kg mérleg. 512

Okleveles tanító irodai alkalmazást keres. Saját írógéppel rendelkezik. Perfekt bírja a szlovák nyelvet is. Házi írásbeli munkát is vállal. Megkereséseket „Léva környékén” jelígre kér a kiadóba. 518

Szép — kellemes — hangulatos a

VÁROSI NAGYSZÁLLÓ KERTHELYISÉGE

Zene, tánc, hangulat fény.

Kellemesen tölti el nyári estéit ebben a hangulatos virágos kert-helyiségben.

Figyelmes kiszolgálás. Polgári árak.

Fegyvergyári

vadász és céllövő fegyverek!

Halászlati cikkek!

Lőpor és robbantószer áruda,

Varrógépek, kerekpárok és alkatrészek.

Gramofon lemezek, legújabb felvételek.

Baroska János, Léva

Horthy Miklós-út 43. - Telefon: 130.

Szakszerű javító műhely és kerékpár zománcozás.

MEGNYILT

KERN OSZKÁR

GARAMVÖLGYI

RUM- ÉS LIKÓRGYÁRA

LÉVÁN, Barsi utca 7. szám alatt.

Telefon 243.

Minőség árak! Elsőrendű rum, likőr és egyéb szeszital különlegességek!

LAKÓNYILVÁNTARTÁSI KÖNYV

magánházak, bérházak és szállodák részére (a Belügymin. által előírt)

Kapható:

NYITRAI ÉS TSA

könyv- és papirkereskedésében, Léván. Telefon 98.

ÖRZÉSI DIJ:
havi 1 P-től.

Magy éjjel nyugodtan aludjon és biztonságban érezze magát, őriztesse az altruisztikus alapon álló lévai Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvak

Vagyonőrző Vállalatával

(Iroda: Léva, Széchenyi utca 15. Telefon: 229.)

A ma élők közül nincs senki, ki a világháboruban többet vesztett volna, mint ők. Támogatásuk hazafias kötelesség!

Egy „Hikó” gyermekkocsi eladó. Cim a kiadóban. 519

Két szoba, konyhas lakás kerthasználattal szeptember 1-től kiadó. Honvéd u. 64 sz. alatt. Bővebbet Horthy Miklós-ut 11. 521

Kifutófiú augusztus 1-től felvétetik, Baroska, Léva. 522

Ház eladó Kersék-utca 23. özv. Öváryné. 523

Két szoba, konyha kiadó Kopay-u. 6. 524

VÁROSI MOZGÓFÉNYKÉPSZÍNHÁZ

Jul. 27. vasárnap 2 4 1/4 és 1/2 9 ó.

Jókai örökbecsű regénye filmen

Az aranyember

Főszerepben: Kiss Ferenc, Csor-tos Gyula, Uray Tivadar, Rózsa-hegyi Kálmán, Pethes Ferenc, Mezey Mária és Egyri Mária. Magyar világhíradó!

Jul. 29. kedden este 1/4 7 és 1/2 9 ó.

Jul. 30. szerda este 1/4 7 és 1/2 9 ó.

Jul. 31. csütörtök este 1/4 7 és 1/2 9 ó.

Kacagató vidám vígjáték

Az örömapa

Főszerepben: Hans Moser, Dorit Krysler, Hans Olden, Elfride Datzig

UFA világhíradó harctéri felvételekkel.

Aug. 1. péntek este 1/4 7 és 1/2 9 ó.

Aug. 2. szombat este 1/4 7 és 1/2 9 ó.

Aug. 3. vasárnap 2-4, 1/4 7 és 1/2 9 ó.

Első csók

ÉRETTSÉGI UTÁN

Zenés vígjáték 16 éven aluliaknak is Főszereplők: Deana Durbin, Ted Connie. — Zeneszerelem — Strauss fontosabb számai: Német-orosz hadszíntér. Magyar csapatok Kolomeában. — Külön kiadásban orosz harctér: honvédségünk Kolomeában.